

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s majitelem nakladatelství Labyrint Joachimem Dvořákem

(Praha, redakce nakladatelství Labyrint, 10. 4. 2019)

Příloha č. 2: Obálka časopisu *Raketa*, č. 1 (obrázek č. 1, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 3: Obálka časopisu *Raketa*, č. 3 (obrázek č. 2, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 4: Obálka časopisu *Raketa*, č. 14 (obrázek č. 3, zdroj: labyrint.cz)

Příloha č. 5: Obálka časopisu *Raketa*, č. 16 (obrázek č. 4, zdroj: labyrint.cz)

Příloha č. 6: Cpeme se, časopis *Raketa*, č. 8 (obrázek č. 5, zdroj: labyrint.cz)

Příloha č. 7: Svatba jako řemen, časopis *Raketa*, č. 16 (obrázek č. 6, zdroj: labyrint.cz)

Příloha č. 8: Obálka *Tajemství oblázkové hory* (obrázek č. 7, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 9: Úvodní dvoustrana *Tajemství oblázkové hory* (obrázek č. 8, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 10: Obálka *Robinsona* Petra Síse (obrázek č. 9, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 11: Ukázka ilustrace z *Robinsona* (obrázek č. 10, zdroj: labyrint.net)

Příloha č. 12: Obálka knihy *Plyš* (obrázek č. 11, zdroj: kosmas.cz)

Rozhovor s Joachimem Dvořákem

10. 4. 2019, redakce nakladatelství Labyrint

Kdy jste chtěl být poprvé nakladatelem?

První nakladatelství jsem založil už v dětství, tehdy člověk dělá různé věci, aby se ubránil nudě. Pokud se ptáte, proč jsem založil nakladatelství po roce 1990, tak tehdy bylo možné všechno, což byla unikátní situace. Lidé se nebáli dělat věci, ke kterým neměli ani vzdělání ani technické a jiné předpoklady. Myslím si, že to vyplynulo shodou okolností z toho, že jsem prodával knížky na ulici a začal jsem dělat časopis o knížkách a literatuře. A následně jsem založil nakladatelství.

Vydávání knížek se věnujete téměř třicet let, mohl byste stručně popsat, jak se nakladatelská činnost za tu dobu změnila? V čem nejvýrazněji?

Změnila se spousta věcí. Od toho nadšení, které provázelo 90. léta a podnikání ve všech možných oborech, kdy lidé cokoli vytvářeli s velkou radostí a vášní, mnohdy dosti neobratně, se postupně obor profesionalizoval a z nakladatelské činnosti se stala normální disciplína, která jako jiná odvětví v současném období kapitalismu je charakterizována tím, jak je kdo finančně úspěšný. Koukněte se do časopisu Forbes, jak tam pořád počítají nějaká čísla a žebříčky. A to je velký rozdíl od začátku 90. let, kdy na jednu stranu vycházely knihy, které dříve nemohly a uspokojovaly tehdejší čtenářský hlad a byly hlavně velice levné. Spousta lidí si plnila různé sny a také zkoušela, co snese papír. V současné době je vydat knížku mnohem jednodušší než před 30 lety, dnes to dokáže realizovat každý. Pro spousta lidí kouzlo papírového tisku, tisku na papír, ztratilo atraktivitu, takže publikují elektronicky. To je obrovský rozdíl, v devadesátkách nic takového nebylo.

Tento segment dospěl k jistě demokratizaci, což je výrazný posun a změna. Ale neznamena to, že by texty tím byly kvalitnější, protože tehdy, jako „překážky“ na dostihové dráze, stáli různí lidé, včetně redaktorů, korektorů, nakladatelů a jiných pracovníků, kteří se o texty před vydáním nějakou měrou starali. Drzost autorů v současnosti, v uvozovkách, je mnohdy na škodu, protože publikují texty, které mají nejen gramatické chyby, ale jsou prostě špatné stylisticky i obsahově. A nikdo jim to neřekne, protože v záplavě toho, co je publikováno, se to ztratí.

To jsou obrovské rozdíly. Demokratizace, nová média, která do toho vstoupila. Díky bohu lidé ale stále čtou. Podle nějakých průzkumů plus minus stejně. Rozhodně čte méně mladší generace a poslední výzkum, který dělá pan profesor Trávníček v Brně, jestli se nepletu, říká, že asi 40 procent lidí nekupuje vůbec žádné knihy. Myslím si, že dřív i ti, kteří nečetli, tak je kupovali a dávali je třeba jako dárek. Co se změnilo diametrálně, je obchod s knihami a struktura nakladatelská branže – více se připodobnilo tomu, jak to vypadá v anglosaských zemích nebo v Německu, kde většinu trhu ovládají velké knihkupecké řetězce, a většinu vydaných knih obhospodařuje několik velkých skupin, které jsou finančně provázány.

Vy pořád cítíte stejnou vášeň k nakladatelství jako v 90. letech?

Kolik je Vám?

Pěťadvacet.

Tak až se Vás někdo zeptá za třicet let, jestli cítíte stejnou vášeň pro cokoliv, pro co jste byla nadchnutá před třiceti lety, myslím, že o vášni asi mluvit nebudete... Je to spíš směs pocitu, že tu věc chcete dělat, protože vám dává smysl a protože jí věříte, a musí vás to bavit. Slovo vášeň se asi hodí pro něco jiného.

Jak je nakladatelství Labyrint velké? Kolik lidí v něm pracuje?

Tady v redakci jsou tři místnosti, můžete se sama podívat, jak je to veliké. Mám tři zaměstnance a vydáváme asi pětadvacet knih za rok.

A kolik se k vám za rok dostane rukopisů?

Strašně moc.

Jak si vybíráte rukopisy, které vydáte? Podle jakých kritérií?

Je to zvláštní věc, že když je na vás (mediálně) víc vidět, tak vám více lidí svěřuje své texty. To znamená, že když něco vyhraje, a my jsme vyhráli všechny knižní soutěže u

nás, a píše se o těch knihách dobře, tak adekvátně tomu se zvyšuje počet zasílaných nabídek rukopisů. Každý týden jich je třeba deset. Jsou to stovky během roku. A věřím tomu, že velká nakladatelství mají nabídek ještě mnohem víc. Někteří tvrdohlaví autoři obesílají samozřejmě všechny. Je to trošku věc loterie nebo náhody něco takhle objevit.

Každá kniha, a my jich nevydáváme tolik, protože se jim chceme pečlivě věnovat, má svůj vlastní příběh. Jak vznikala nebo jak se k nám dostal rukopis. Asi na to existují v zásadě dva pohledy. Buď k nám připutuje nějaký zajímavý text a my s ním pak dále pracujeme, editorsky, najdeme ilustrátora. Protože většinou, když už má někdo svůj text, ptáte-li se na dětské knížky, má ho ilustrovaný svou sestrou nebo kamarádkou z práce. Je to sympatické, ale v deseti případech z deseti většinou nepoužitelné. Což ty lidi nevědí, protože to dělali s radostí. Ale jako nakladatel musíte mít nějakou estetickou soudnost. To je jeden způsob, jak vzniká knížka. Někdy se námět nebo text změní celý, někdy je napsán tak skvěle, že se jen opraví chyby. Pak taky záleží na tom, pro jak velké děti nebo čtenáře to má být, protože se tomu musí věnovat adekvátní péče. A protože nemáme jako velká nakladatelství grafiky, kteří dělají všechno, můžeme si vybírat, kdo by byl pro konkrétní dílo vhodný.

Druhá cesta je, že sami oslovíme někoho, o kom víme, že by byl schopný napsat nějaký příběh nebo naučnou knihu, a dáme dohromady tým lidí. To je nakladatelský postoj, kdy kniha vzniká z jiného směru. A pokud jste se ptala na zasílané nabídky a rukopisy, tak já často říkám, že pro spoustu lidí je důležité, aby mohli psát, ale zdaleka ne všechno musí být nutně publikováno proto, aby z toho měli radost. I tak vychází spousta knih, které jsou zbytečné.

Ráda bych se zeptala na edici Fresh, která představovala nové autory, proč zanikla?

To byl takový pokus vydávat nová jména. Nějaká jsme objevili. Třeba Janu Šrámkovou, za pozornost určitě stojí i Bára Gregorová, což je skvělá překladatelka z polštiny a z ruštiny. Benjamin Tuček, scénárista spousty úspěšných televizních a filmových projektů, včetně Kanceláře Blaník. Vydali jsme Michalu Hvoreckému první knížku česky. Taky tam vyšla zatím jediná knižní věc od Petra Pýchy, spolužáka Jaroslava Rudiše, jejich společný text se jmenoval *Léto v Laponsku*. Pýcha je teď velice úspěšný scenárista, podle jeho scénáře nedávno vznikl film *Všchno bude*, který natočil Olmu

Omerzu. Taky jsme v edici Fresh vydali surrealistickou prózu Davida Jana Žáka, který se později proslavil bestsellerem *Návrat Krále Šumavy*, který jsme shodou okolností vydali také my. Všechny svazky měly výraznou grafickou úpravu od Petra Krejzka.

Přibližně pět, sedm let jsme to dělali intenzivně, bez jakékoliv podpory, a po nějaké době jsem zjistil, že ty rukopisy, které se nám točí na stole, jsou pořád vlastně na podobná, opakující se témata, která zajímají mladé lidi. Náměty, pohledy, syžety. Mimo jiné tam vyšla i knížka od Honzy Malindy, který byl teď nominován za svůj blog na Magnesii Literu, pracuje jako novinář v magazínu MF Dnes a mezitím napsal několik úspěšných detektivních seriálů jako scénárista. Takže my jsme měli dobrou ruku, představili jsme zajímavá jména v době, kdy je nikdo neznal. Například ve Freshi knižně debutoval Marek Epstein, později skvělý scénárista, který se k nám po dlouhých letech vrátil, a teď v zimě jsme mu vydali skvěle napsaný román o domácím násilí pod názvem *Dravec*.

Myslím, že jsem si sám sobě tehdy řekl, že jsem svou v uvozovkách povinnost pro českou literární scénu splnil a že bych mohl určitě klidně dalších šest let vydávat každý rok dva svazky, ale že by se to pořád opakovalo. Možná bychom objevili během deseti let jedno skvělé jméno, které by zazářilo, ale ztratil jsem pro to energii.

Zmínil jste krátce Magnesii Literu, co si myslíte o literárních cenách v České republice? Nemyslím jen Magnesii Literu, ale například i Zlatou stuhu. Můžou přispět k propagaci kvalitní literatury?

Jsou tady třeba ještě Nejkrásnější kniha České republiky, Ortenova cena, pak různé regionální ceny, které občas někdo vyhlašuje. V Německu je údajně asi sto literárních cen. Každé velké město má svůj literární dům a každá spolková země má několik literárních cen. Ukazuje se, že v tom obrovském množství vydávaných knih je dobré mít nějaký systém, jak upozornit na něco, co stojí za pozornost. Protože ty poroty, minimálně lidé v porotě, by ty rukopisy měly umět kriticky číst a vyhodnotit. V Čechách je vlastně v tom pohledu cen málo a proto se velká pozornost soustředí zrovna na Magnesii.

Moje zkušenost je taková, a myslím si, že to je velice blízko pravdě, že to, kdo uspěje, se silně odvíjí od toho, kdo sedí momentálně v porotě – bez ohledu na kvalitu textu. V Magnesii je pět lidí, a vy, když znáte historii těch lidí, s kým kamarádí, na koho

pravidelně píšou pozitivní recenze, i když ta kniha je blbá, na koho vždycky píšou negativní a nejsou schopni autorovi přiznat, že má nějaký vývoj, že může být lepší... A zároveň mají ti lidé různý vkus, takže něco se jim zkrátka nikdy nemůže líbit, i když je to napsané skvěle. O něčem svědčí například skutečnost, že nikdy, ani v nominacích Magnesie, nebyla žádná kniha Jáchyma Topola, protože vždycky v té porotě seděli zvláštní literární oportunisti. Je to jenom hra... A když v téhle loterii vy jako nakladatel uspějete a nějaký váš titul dostane cenu, tak je to samozřejmě dobré, dá se to využít k propagaci a autoři mají obrovskou radost. A někdy to funguje i tak, že se knížka začne víc prodávat. Ale to oceňování je velice subjektivní, nepřeceňoval bych ho.

Když se podíváte na poslední nominace v kategorii próza, zjistíte, že je tam vedle románu, který má 700 stránek, ale vyšel až v letošním roce, ne v loňském, přestože byl nominován za loňský rok, knížka sesbíraných povídek z novin, kterou autor sešil horkou jehlou a vydal si ji sám. Na druhou stranu tam chybí knihy, o kterých se během roku na literární scéně diskutovalo, pak si můžete klást otázku a trápit se tím, proč to tak je. Ale já nejsem literární historik nebo kritik, já pracuju s fakty a výsledky, které tyhle ceny případně vyprodukují. Naučil jsem se jistě pokoře, že když porota rozhodne, přestože já mám pocit, že knihy, které jsem někam nominoval, jsou v lecčems hodnotnější než ty, které dostaly prostor, tak to zkrátka musím přijmout. A když vyhrajeme, tak mám radost především za ty autory.

Nedávno jste se vrátil z veletrhu dětské knihy v Bologni, dají se nějak charakterizovat současné trendy v literatuře pro děti a mládež? Blíží se Česká republika trendům v západoevropské produkci?

Nevím, jestli je vhodné odkazovat se k západní produkci, nejsilnější trh je dnes v jihovýchodní Asii – v Číně, Japonsku, Jižní Koreji a na Tchaj-wanu. Tamní nakladatelství jsou velmi silná a vychází tam leccos. Náš bestseller je teď *Velká kniha čůrání*, která byla na začátku jenom taková srandovní věc od studenta VŠUP Jakuba Plachého. Zrovna teď nám přišly poštou vydání z Japonska, Jižní Koreje a z Tchaj-wanu. Jako kdyby tam nikoho nenapadlo napsat knížku o čůrání.

Trendy jsou různé. Někdo se na nich rád veze, protože je pro něj důležitý efekt a rychlý profit. Pak jsou malá nakladatelství, která nemusí podléhat obecnému šílenství a vyhrát kus z toho koláče pro sebe, a jdou si svou vlastní cestou, objevují a nebojí se riskovat.

Bologna je zajímavá třeba tím, že malá nakladatelství tam najdete. Ale je jich třeba dvacet z celého světa, které stojí za to si pamatovat. Formálně mají podobnou produkci, někdy i tematicky či způsobem jakým pracují s ilustrací, jako například Baobab, my, Meander nebo Běžiliška. Jsou to nakladatelství, která neurčují trendy, ale dostávají pak ty ceny a velké vydavatelské konglomeráty je následně kopírují.

Je na vás, pokud jste nakladatel, abyste se rozhodla, jestli budete chtít dělat věci, které vás baví a objevovat to, co vám dává smysl. Anebo jestli se budete strefovat do vkusu čtenářů, pak ale budete vždycky dohánět za velkými nakladateli, kteří mají samozřejmě daleko víc peněz a mohou ty knihy, o které máte třeba zájem i vy, realizovat přístupnější formou a s obrovskou mediální podporou. Na což malí nakladatelé peníze prostě nemají. Na mě tam ale spíš dolehl pocit, že existuje úplně všechno. Že všechno už bylo vydané. Milan Kundera říká v nějakém textu, že těch příběhů, podle kterých se píšou knihy je omezený počet, a nejde vymyslet nic nového. Abych citoval Rudiše z *Nebe pod Berlínem*: „Nový hamburger nevymyslíš.“ Je spousta firem, které dělají housky s karbanátkem, ale pořád to vypadá jako hamburger, i když se to jmenuje jinak. Tím chci říct, že je inspirující vidět obrovskou záplavu toho, co vychází v dětské literatuře, ale zároveň je to i určitý pocit zmaru, že existuje spousta knih, které jsou krásné, ale které nemůžete vydat, protože na to nemáte kapacitu, výrobní ani finanční. Zároveň i ty krásné knihy na Západě nebo na trzích, které jsou tradiční, bojují s populární popovou kulturou, která se přetavuje do knížek. Když je v kinech velký animovaný blockbuster, třeba Madagaskar nebo Doba ledová, pak se i knížka skvěle prodává. Ale pro mě jako pro nakladatele by to nebylo zajímavé.

Jedna z věcí, která vám evidentně smysl dává, je časopis Raketa. Narazil jste na veletrhu na další dětské časopisy podobného typu? Máte v této oblasti srovnání?

Musím říct, že na začátku, když jsme Raketu začali dělat, jsme se rozhlíželi a u nás neexistuje nic. V Anglii vychází třeba časopis Anorak a ve Francii časopis Georges, které mají podobnou krevní skupinu jako my. Já mám ale pocit, že Raketa je unikátní tím, jak pracuje s tématy a že v ní není vůbec žádná reklama. A když jsem viděl teď nějaké dva časopisy, jeden v Německu a jeden v Itálii, které jsou částečně podobné jako Raketa, tak se mi vlastně jako celek nelíbily. Vždycky mi tam něco chybělo nebo zásadně vadilo. Troufnu si říct, že děláme něco výjimečného. A bylo to vidět i na

českém stánku, kde byla Raketa vystavená. Přestože je v češtině, spousta lidí si ji chtěla koupit. Byli z ní nadšení. To je to, co mě teď baví nejvíc.

Jak se dnes dá dělat časopis bez inzerce a bez reklam?

Jde to těžko.

Začínal jste s Raketou na konci roku 2014, tušil jste tehdy, že ji budete vydávat ještě v roce 2019?

Ne, tehdy jsem řekl, že vydám první číslo a že uvidíme, jestli o to vůbec bude zájem. První číslo se najednou vyprodalo a lidi nám začali psát, jestli si to můžou předplatit. Byli jsme překvapení, protože jsme vůbec nevěděli, že bychom chtěli dělat časopis na předplatné. To je velký závazek, když vám někdo zaplatí dopředu. A pak během dalších dvou čísel nebo půl roku jsem pochopil, že se to musí dělat samozřejmě celé velmi profesionálně. Největším motorem bylo, že to lidé začali chtít, protože tady nic takového nevychází.

Hned na začátku jsme si nastavili nějaká pravidla, mimo jiné to, že nebudeme obsah kontaminovat žádnými spotřebitelskými soutěžemi ani reklamou. Přesto pořád dostáváme nabídky, aby se tam někdo dostal. A jsou i sofistikovanější „klienti“, kteří vědí, že nepublikujeme reklamu, ale myslí si, že bychom přesto mohli společně něco vymyslet. To mě vždycky baví, že hledají cesty „jak se tam dostat“ a neuvědomují si, že mé rozhodnutí nezlomí. Zradili bychom naše čtenáře a zároveň by nás to přestalo bavit, protože bychom si sami ubírali prostor, který chcete naplnit našimi původními nápady. Tím neříkám, že nemůže být zajímavé za něčí peníze vymýšlet skvělé věci – třeba o jogurtu, jak jde na vandr. Určitě to taky jde, ale mě by to nebavilo a rozhodně by to nešlo dělat dlouhodobě. Vydávat nekomerční tištěný časopis pro děti je těžké, ale někteří lidé dělají věci, co jsou těžší. A jiní zase dělají jenom ty, které jsou jednoduché.

Jak se v současnosti Raketě daří? Roste stále počet předplatitelů?

Ano, pořád letíme dál a stále nám roste prodaný náklad a čte nás víc dětí i rodičů. Díky tomu, že jsme transparentní v tom, jak časopis děláme, podporuje nás i několik soukromých dárců a dokonce jsme získali od ministerstva kultura grant na podporu vydávání. Sami jsme vytvořili v roce 2017 projekt DARUJ RAKETU, do něhož se může zapojit každý, a darovat například předplatné dlouhodobě nemocným dětem. Sami od začátku vydávání posíláme Raketu zdarma dětem do pěstounských rodin po celé ČR. Mně tohle dává velký smysl, i když tím nevyděláváme. Ale já jsem už dříve zjistil, že nemůžu a nechci bojovat s ostatními komerčními časopisy, které u sebe mají přilepené hračky. Jak se ovšem ukazuje, je naštěstí dost rodin a dětí, které se nenechají jednoduše opít plastovým rohlíkem od Disneyho.

Raketa má dvě šéfredaktorky, jak se tvoří zbytek tvůrčího týmu? Jsou to autoři, kteří spolupracují s Labyrintem dlouhodobě nebo jsou ke každému číslu přizváni jiní umělci? Jak se proměňuje tým, který Raketu tvoří?

Výhodou Rakety je, že podle tématu čísla si můžeme vybírat, s kým budeme spolupracovat. Výhoda je to v tom, že můžete oslovit lidi, kterým téma konvenuje, nebo s ním mají přímo zkušenost. Vedle toho jsou v Raketě pravidelné rubriky, někteří autoři tedy publikují pravidelně od začátku. Neustále dáváme prostor novým, mladým, nezavedeným autorům z Čech, ale i ze Slovenska a dalšího zahraničí. Třeba obálku posledního čísla 18 namalovala Angličanka z Bristolu. A pak zjistíte, že ji na Instagramu sleduje 75 tisíc lidí z celého světa a ona na svůj profil napíše, jaká to byla „lovely“ spolupráce s Raketou – a následně vám začnou psát výtvarníci z různých koutů světa, že by u vás chtěli publikovat taky. Na tvorbu Rakety stojí autoři i výtvarníci fakt frontu. A kdybych měl říct číslo, kolik se za čtyři roky protočilo na našich stránkách zajímavých talentovaných tvůrců, bude jich určitě padesát.

Vybavíte si číslo, na kterém vás nejvíc bavilo pracovat? Nebo téma, které vám bylo blízké?

Tyhle otázky jsou časté a já na to neumím odpovědět. Já se vždycky soustředím na aktuální číslo, aby dobře dopadlo. Velký ohlas mělo číslo na téma rodina. Vzbudilo velký ohlas, dokonce negativní, mezi lidmi, kteří nevěděli, že Raketa existuje, což jsme

nakonec vlastně kvitovali s pozitivním pocitem, protože být králem ve své vlastní bublině není tak těžké. Mise začíná, když překročíte hranice a o věcech, kterým se věnujete, začnete vyprávět lidem, kteří postrádají empatii a milují stereotypy. To mě moc bavilo. Na konci roku 2018 vyšel na idnes.cz článek o Raketě překlopený z tištěné MF Dnes, pod kterým byla strašně ošklivá diskuze. Napadali nás např. za to, že jsme nakreslili do čísla „desatero pro děti z rozvedených rodin“, nebo že rodinu s dětmi můžou tvořit i rodiče se stejným pohlavím... Diskuze na internetu byla velice vulgární. Když nejste účastníkem takových diskuzí, ani vás nenapadne, že by dětský časopis mohl vzbuzovat takové vášně. Samozřejmě jsem si taky všiml, že nás tam proti těm, co nám nadávali, jiní zase obhajovali. A velkou pozornost vzbudilo i číslo o toleranci a jinakosti, které vyšlo dokonce celé v překladu v Maďarsku přesně před rokem. My jsme ho teď vydali německy a chceme ho dostat mimo jiné k dětem do uprchlických táborů v Německu a Rakousku. To jsou věci, které v redakcích ostatních českých dětských časopisů ani nikoho nenapadnou.

Jak dlouho dopředu diskutujete témata časopisu?

Maximálně půl roku. To znamená, že pracujeme na jednom čísle a víme téma toho dalšího.

Vzpomínáte si na svou oblíbenou dětskou knížku? Která to byla?

Určitě to nebyla *Babička*... Byla to kniha, která se jmenovala *Kvik pluje na jih*, a já jsem ji v roce 2004 vydal jako první svazek značky Raketa, která vznikla pod Labyrintem. Byla to kniha, kterou moje maminka dostala od svého táty, mého dědečka mlynáře, těsně po válce jako malinká. Víím, že tam byla nalepená jeho fotka s věnováním, krasopisně napsaným inkoustovým perem. Já si tu knížku pamatuju, byla úplně rozdrbaná v igelitových deskách. A když jsem dospěl k tomu, že bychom mohli začít pod Labyrintem taky vydávat knížky pro děti, padla pozornost na tento příběh. Jako první vydat knížku, kterou jsem měl rád v dětství. Text jsme nechali převyprávět jedním šikovným klukem z Moravy a Michal Cihlář, který tehdy byl výtvarníkem pražské zoo, udělal obálku a linorytové ilustrace dovnitř. On je závislý na tučnácích, takže ho to hrozně bavilo. Nejsou to ale vlastně tučňáci, nýbrž alky, protože se to celé odehrává na severním pólu a tučňáci žijí na jižním.

Co stálo za rozhodnutím začít vydávat knihy pro děti?

Petr Sís. Vyhrál před 15 lety v Bologni hlavní cenu Ragazzi Award , za nejlepší knížku non-fiction pro děti na světě – za *Strom života*, kreslený životopis Charlese Darwina. A protože už jsem byl trošku zkušenější nakladatel, tak jsem si řekl, že zkusíme rozjet dětskou edici a naplánoval jsem tři tituly: Zmiňovaného *Kvika*, *Strom života* a pak životopis Jaromíra Jágra, ilustrovaný Karlem Jeriem. Měl jsem to vymyšlené tak, protože jsem nevěřil, jestli to dokážu, že když se to nepovede a ty první dvě knížky se nebudou prodávat. Plán byl, že vydám pak Jágra, protože toho určitě prodám, z něj poplatím dluhy, a přestanu dětské knížky vydávat. Jenže, Darwin od Petra Síse měl obrovský úspěch – i kritický – a Kvik se také dobře prodával a líbil čtenářům, takže se těmi dvěma úvodními svazky rozjelo celé nakladatelství Raketa.

Není to tedy klasická edice, ale sub-label v podstatě společně s časopisem, pod značkou Raketa?

Raketa byla od začátku samostatná značka, ale pochopitelně pod Labyrintem.

Je *Kvik pluje na jih* pořád vaše nejoblíbenější dětská knížka nebo jste si jako dospělý našel jinou? Nějakou z těch, kterou jste vydal?

Až budete mít děti, nechte si klást tyhle otázky. Které z vašich dětí je to nejoblíbenější... To je hrozně těžké, já mám s těmi knihami spojeno strašně moc zážitků a osobních příběhů. Jako děti, každá ta kniha je trochu jiná. Nemám tyhle kategorie, co je nej. Mě to baví jako celek.

Existuje kromě vašeho nakladatelství nějaké jiné, jehož činnost rád sledujete nebo máte pocit, že dělají věci dobře?

Heleďte, já jsem už dřív zjistil, že spousta věcí, které lidi dělají různě po světě, je mimořádně zajímavá a inspirující. Zejména třeba v grafickém designu se lidi rádi nechávají inspirovat něčím z druhé strany zeměkoule. Něco vymyslí a pak se ukáže, že ono to už existuje jinde, a vydávají to za své vlastní nápady. Když se koukáte na všechny strany, tak toho vidíte strašně moc a někdy už zapomenete, že to je nápad někoho jiného, začnete něco rozpracovávat a máte pocit, že je to vaše myšlenka.

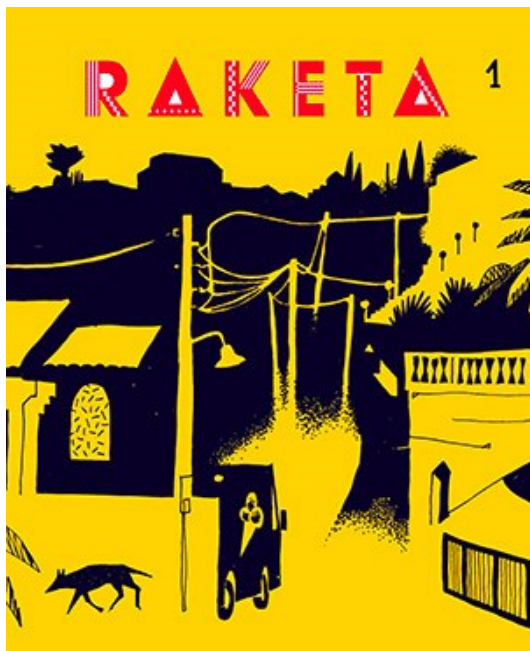
Pro mě je asi lepší soustředit se na vlastní věci. Mám bohatou fantazii, umím vymýšlet věci, aniž bych musel opisovat a okukovat, takže záměrně spíš nestuduju, co dělají ostatní. Ale v nějaké informativní míře sleduju, co se kde děje a vím, kdo je dobrý, kdo si zaslouží pozornost a taky vím, kdo je tak trochu podvodníček a parazituje na knižním trhu i cizích nápadech. Co je pozoruhodné, že některé praktiky se od těch z 90. let vlastně nezměnily.

Kdyby za vámi teď přišel mladý člověk a řekl vám, že chce vydávat knížky, poradil byste mu něco?

Člověk se má rozhodovat podle toho, co ho zajímá. Ve dvaceti vás zajímají jiné věci než ve třiceti. To spousta lidí v těch dvaceti neví. Obecně se předpokládá, že když se nám něco líbilo ve dvaceti a kvůli tomu jsme to vystudovali, tak bychom to měli dělat i ve čtyřiceti. Nejistota přichází s tím, když se o věcech dozvídáte víc. A je naprosto normální, není to žádná prohra, když v nějaké chvíli zjistíte, že v něčem nejste tak úplně dobří nebo vás už to tolik nebaví a vydáte se úplně jinam. Svět kolem nás je pestrý a záleží jen na vlastní píli a touze zůstat otevřeným. Což funguje i ve vztazích, že lidé spolu zůstávají a trápí se, místo toho, aby se rozešli. A někdy, když se rozejdou, je to vynikající zpráva pro oba dva.

Začít dělat s knížkami může člověk v padesáti stejně jako v patnácti. To záleží na tom, co ho na tom baví. Existuje spousta profesí, která s knihami, s jejich vznikem, ale i jejich dalším „životem“ souvisí. Od grafického designu, přes propagaci a prodej knih. Zním pár knihkupců, kteří svou práci dělají strašně dlouho a kteří opravdu milují knihy. A jsou samozřejmě smutní, když někdo nakupuje jen přes internet, protože se z toho procesu vytrácí komunikace, jako když se bavíte s někým a on vám může coby odborník něco doporučit. Může vám také otevřít dveře do jiného žánru a to je možná to, co je na knížkách zajímavé. Knihy dovedou k sobě přitáhnout lidi, kteří si nad nimi můžou o věcech povídat, přestože jsou z úplně jiných koutů světa. Nejen o životě, ale taky o tom, co v těch knihách je. Jestli bych já měl někomu doporučit, co by měl dělat, tak nemusí nutně pracovat s knížkami. Ať dělá to, co ho baví, ale ať si vždycky najde čas na to, aby mohl knihy číst.

Obr. č. 1: Obálka časopisu Raketa, č. 1

Obr. č. 2: Obálka časopisu Raketa, č. 9

Obr. č. 3: Obálka časopisu Raketa, č. 16

Obr. č. 4: Obálka časopisu Raketa, č. 18

Obr. č. 5: Cpeme se, časopis Raketa, č. 8

Obr. č. 6: Svatba jako řemen, časopis Raketa, č. 16

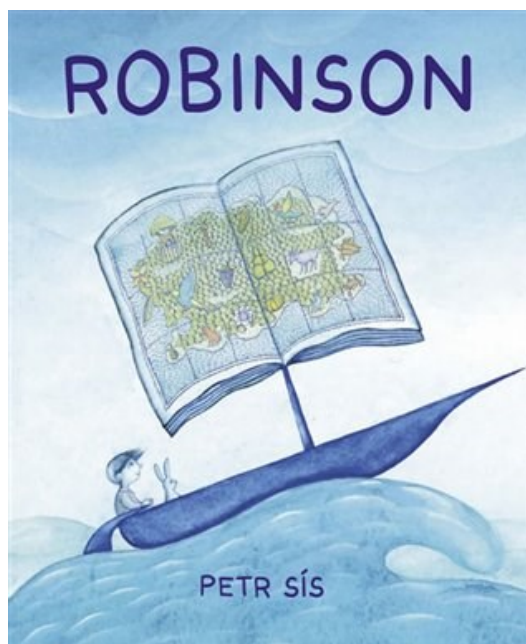
Obr. č. 7: Obálka knihy Tajemství oblázkové hory

Obr. č. 8: Úvodní dvoustrana, Tajemství oblázkové hory

Obr. č. 9: Obálka knihy Robinson

Obr. č. 10: Ilustrace z knihy Robinson

Obr. č. 11: Obálka knihy Plyš

